

Celsa Armeringsstål AS
Postboks 500
8601 Mo i Rana

Att: Morten Øvermo

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 14.05.2007
Vår ref.: 2006/179 408/95-026
Deres ref.:
Saksbehandler: Lars Petter Bingh, telefon: 22573480

Tilbakemelding på rapport om diffuse utslipp fra stålverksbygningen

Pålegg om å sende flere opplysninger og varsel om å gjennomføre spredningsberegninger.

Nye opplysninger tilsier at stålverket har hatt betydelig høyere utslipp av støv og tungmetaller enn det som er omfattet av tillatelsen. Molab AS har kvantifisert et betydelig støvutslipp på ca. 226 tonn/år som inntil nylig ble sluppet ut over tak. Dette diffuse utslippet av støv er dermed i størrelsesorden 6 ganger høyere enn det bedriften har rapportert som utslipp gjennom skorsteinene. Bidraget har trolig vært av stor betydning for støvplagene i Mo i Rana. SFT varsler at Celsa Armeringsstål AS innen 01.06.07 blir pålagt å gjennomføre en spredningsberegning der det tas hensyn til bedriftens støvutslipp slik det var før taket på stålverksbygningen ble tettet, slik at betydningen av dette utslippet kan vurderes. Videre pålegges bedriften å sende nærmere opplysninger til SFT innen 10.06.07.

Vi viser til e-poster av 23.04.2007 og 07.05.2007 der Celsa Armeringsstål AS oversender målerapporter fra Molab som omhandler kvantifisering av såkalte diffuse støvutslipp fra stålverksbygningen både før og etter lukking av åpninger oppunder taket av stålverksbygningen.

Bakgrunn

SFT har tidligere gitt bedriften flere pålegg om å finne frem til tiltak for å redusere utslipp av støv så langt som mulig, i forbindelse med at det er målt høye nivåer av svevestøv i Mo i Rana. Pålegg om å redusere produksjonen med 20 % i perioder for å unngå døgnoverskridelser ble gitt i brev av 8. mars 2007. Videre påla SFT bedriften å bidra til å gjennomføre en utvidet kartlegging og karakterisering av støvutslippene i byen. Disse påleggene ble også gitt til andre bedrifter i Mo i Rana med betydelige støvutslipp.

Bedriften har flere kilder til utslipp av støv, og hovedkildene kan deles inn i utslipp fra piper, diffuse utslipp fra stålverksbygningen, utslipp fra slagghåndtering og utslipp fra skraphåndtering. Diffuse utslipp fra stålverksbygningen har ikke vært målt eller estimert tidligere, noe SFT ved flere anledninger har påpekt og etterspurt. Nå foreligger måleresultatene fra målinger Molab har gjennomført for utslipp av støv fra stålverksbygningen etter at bedriften besluttet å tette åpningene oppunder taket (lanterninene) i stålverksbygget og derfor ønsket å måle hvor mye støv som hadde gått ut igjennom åpningene. Resultatene av målingene foreligger i målerapporten fra Molab, datert 27.03.2007. Tettingen av taket ble gjennomført 1. april 2007.

Stålverksbygningen inneholder blant annet stålovnene der skrapjern smeltes ved høy temperatur og øseovnen der det tilsettes legeringer og andre tilsatser for oppnå den stålqualiteten som ønskes. Utslippene fra prosessen fanges opp av primærrenseanlegget, samt av sekundærrenseanlegget som trekker inn luft fra stålverksbygget. Primæranlegget er hovedavsuget for stålovnene og er plassert umiddelbart inntil denne, mens sekundæranlegget har flere avsug hvis funksjon er å samle opp støvholdig luft som ikke fanges opp av primæranlegget. Det øvrige blir enten liggende som nedfallsstøv i stålverksbygget og samlet opp med støvsugebil, eller det siver ut gjennom åpninger i stålverksbygget.

Resultatet av målingene

Molab har gjennomført tre målinger av støvutslipp gjennom lanterninene. Ved å måle luftmengder og støvkonsentrasjonen i luften har Molab beregnet et gjennomsnittlig utslipp av støv per time til 32,5 kg/t. Kombinert med en årlig driftstid for verket på 6950 timer beregnet Molab et utslipp av støv på 226 tonn/år. Usikkerheten i beregningene illustreres av spennet i resultatene for de tre måledatoene. Den laveste målingen impliserer et støvutslipp på 144 tonn/år, mens den høyeste målingen gir 273 tonn/år. Sammenlignet med tidligere rapporterte tall er det altså avdekket et diffust utslipp som er betydelig større enn utslippene gjennom skorsteinen.

SFTs vurdering

Nivåene av svevestøv i Mo i Rana har vært høye i lengre tid, noe som er påvist gjennom kontinuerlig overvåkning ved målestasjonene på Moheia og Gruben. Det er rimelig at det er klar sammenheng mellom nivået på totalutslippene til bedriften og dennes bidrag til svevestøvkonsentrasjonene i byen. Kvantifiseringen av de diffuse utslippene av støv gjennom lanterninene bidrar til å klargjøre hvor mye støv som totalt slippes ut fra bedriften.

SFT har gitt et pålegg til de tre bedriftene med størst støvutslipp om å redusere produksjonen med 20 % når svevestøvkonsentrasjonen overstiger 50 µg/m³ på en av målestasjonene. Bedriftene har også blitt pålagt å treffe andre tiltak som er mulige å

gjennomføre på kort sikt. SFT oppfatter tettingen av lanterninene som en respons fra bedriften på påleggene.

På bakgrunn av størrelsen på utslippet vurderer SFT det som sannsynlig at støvutslippene fra lanterninene har bidratt vesentlig til de høye svevestøvkonsentrasjonene som har vært registrert på målestasjonene. Den nye informasjonen bidrar til å besvare ubesvarte spørsmål omkring diffuse kilder ved stålverket.

Bedriftens rapporterte utslipp av tungmetaller inneholdt i støv har til nå kun vært basert på støv som går ut igjennom pipene. Etter denne metodikken har bedriften rapportert et utslipp på 830 kg bly for 2005. Dersom bedriften i tillegg hadde rapportert utslipp av bly på bakgrunn av innholdet i bly fra støvutslippene gjennom lanterninene, så ville dette gitt et omtrent 10 ganger så høyt bidrag til utslipp av bly fra bedriften. Det er dermed grunn til å anta at betydelige mengder tungmetaller har blitt sluppet ut over tak.

SFT vurderer det som meget alvorlig at bedriften ikke tidligere har kartlagt de diffuse utslippene gjennom lanterninene, og er også overrasket over størrelsen på utslippet som har gått utenom renseanleggene. Utslippet er ikke i henhold til bedriftens tillatelse og anses derfor som ulovlig. Utslippet har som beskrevet konsekvenser både i form av bidrag til svevestøvkonsentrasjoner i Mo i Rana og til utslipp av tungmetaller. Resultatene av utslippet har blitt fanget opp i overvåkningsprogrammet der det har vært registrert høye nivåer av svevestøv.

SFT har påpekt den manglende rapporteringen av diffuse utslipp fra stålverksbygningen ved flere anledninger, senest i revisjonsrapport datert 07.03.2007. Forholdet er også påpekt i tilbakemeldingen på bedriftens egenrapport til SFT der det heter at bedriften plikter å rapportere alle vesentlige utslipp som følge av bedriftens utslipp, uavhengig av om utslippene er regulert i konsesjonen. På bakgrunn av den store mengden ulovlig utslipp og manglende rapportering vil SFT vurdere ytterligere reaksjoner overfor virksomheten.

Helseeffekter

Ved målestasjonene på Gruben og Moheia foregår det kontinuerlig overvåkning av svevestøvkonsentrasjon i Mo i Rana. De diffuse utslippene fra stålverksbygningen som nå er kvantifisert har pågått over lang tid. Trolig bidrar målingene av de diffuse utslippene til å forklare en av årsakene til svevestøvnivåene som har blitt målt på stasjonene. Nivåene av støv i omgivelsene og også tungmetallinnholdet i dette har derfor vært kjent. I 2005 var gjennomsnittet på Moheia på $0,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ for partikkelbundet bly i svevestøv, noe som er godt under grenseverdien på $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i forurensningsforskriftens kapittel 7.

Ansvarsforhold

Celsa Armeringsstål AS er i dag eid av Celsa Group etter at Celsa Group overtok eierskapet til virksomheten høsten 2006. Tidligere eier var Rautaruukki Corporation som drev virksomheten under navnet Fundia Armeringsstål AS. Etter at Celsa overtok

eierskapet er det besluttet at det skal investeres i et nytt og mer moderne prosessanlegg for stålverket. Anlegget vil fra midtveis i 2008 drives med Consteel prosess, og det vil samtidig investeres i renseanlegg for kvikksølv og dioksiner, samt at støvutslipp og derigjennom tungmetallutslipp vil reduseres vesentlig. Etter overtakelsen av selskapet, har de nye eierne gjennomført tettingen av lanterninene og dermed redusert utslippet av støv fra stålverksbygningen vesentlig slik som beskrevet i dette brevet. På bakgrunn av dette er SFT av den oppfatning at det er de tidligere eierne som i hovedsak er ansvarlige for manglende målinger og rapportering og for de ulovlige utslippene.

Pålegg om å beregne innhold av tungmetaller i støv og avgasser

SFT pålegger bedriften å redegjøre for betydningen de diffuse utslippene gjennom lanterninene har hatt for tungmetallutslippene fra stålverksbygningen. Dette skal benyttes til å estimere bedriftens utslipp av støv og tungmetaller for tidligere år. Informasjonen skal rapporteres til SFT slik at utslippsregnskapene for utslipp fra bedriften kan oppdateres i tråd med hvordan utslippsnivåene faktisk har vært. Videre skal bedriften vurdere om det også er blitt sluppet ut tungmetaller i gassfase gjennom lanterninene og i så fall i hvilket omfang. Prioriterte miljøgifter som kvikksølv er av spesiell interesse i denne sammenheng. Det forutsettes at bedriften foretar måling av kvikksølvutslipp gjennom sekundæranlegget og sammenholder resultatet med målinger foretatt før lanterninene ble tettet.

Pålegget om å beregne tungmetallutslippene fra bedriften og oppdatere tidligere års rapportering til SFT gis med hjemmel i forurensningslovens § 49 med frist 10.06.07. Vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker. En eventuell klage må begrunnes og skal sendes til SFT.

SFT er kjent med at bedriften gjennomfører målinger av støvutslipp fra slagghåndteringen. Målingene gjennomført av Molab etter tetting av lanterninene viser at 38 tonn støv/år fortsatt slippes ut diffust fra stålverksbygningen. Tatt i betraktning den nye kunnskapen om de totale støvutslippene fra bedriften forutsetter SFT at bedriften søker om tillatelse til sine totale utslipp så snart den totale utslippssituasjonen for virksomheten er kartlagt.

Varsel om å gjennomføre spredningsberegninger

I lys av den nye informasjonen som er mottatt om størrelsen på de diffuse utslippene fra stålverksbygningen er det etter SFTs syn nødvendig å undersøke nærmere utslippets betydning for svevestøvkonsentrasjonene i Mo i Rana og målestasjonene på Gruben og Moheia spesielt. SFT varslers derfor at SFT vil pålegge derfor bedriften å få gjennomført en spredningsberegning der de diffuse utslippene fra stålverksbygningen inngår slik utslippsforholdene var før lanterninene ble tettet, dvs. frem til begynnelsen av april 2007. Resultatene av undersøkelsen skal presenteres for SFT så raskt som mulig og senest innen 01.06.07.

Pålegget om å gjennomføre en spredningsberegning der de diffuse utslippene fra bedriften før tettingen av lanterninene vil bli gitt med hjemmel i forurensningslovens § 51. Bedriften har anledning til å kommentere på varselet innen en uke fra dette brev er mottatt.

Med hilsen

Siri Sorteberg (e.f.)
seksjonssjef

Lars Petter Bingh
Avdelingsingeniør

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland
Miljøvernavdelingen
Moloveien 10
8003 BODØ

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO I RANA